

Súdán v letech 1945- 2021

Vypracovala: Bc. Kamenská
Pavλίna

Obsah

1. Základní informace – Súdán
2. Charakteristika lokality – Súdán
3. Základní informace – Jižní Súdán
4. Charakteristika lokality – Jižní Súdán
5. Ropná naleziště
6. Počátek konfliktu
7. První občanská válka

Obsah

- 8. Druhá občanská válka
- 9. Vyhlášení nezávislosti
- 11. Občanská válka v Jižním Súdánu
- 12. Jižní Súdán současnost
- 13. Súdán současnost
- 14. Zdroje

Základní informace - Súdán

- **Hlavní město:** Chartúm
- **Vznik:** 1. ledna 1956 nezávislost na Velké Británii a Egyptě
- **Rozloha:** 1886 068 km²
- **Počet obyvatelstva:** 44 909 353 k roku 2021
- **Prezident:** Abdal Fattáh Burhán
- **Jazyk:** Arabština (úřední jazyk), domorodé jazyky, angličtina

Základní informace – Jižní Súdán

- **Hlavní město:** Džuba
- **Vznik:** 9. července 2011
(vyhlášení nezávislosti na základě referenda)
- **Rozloha:** 644 329 km²
- **Počet obyvatelstva:** 11 144 993
k roku 2020
- **Prezident:** Salva Kiir Mayardit
- **Jazyk:** Angličtina (úřední jazyk), arabština, domorodé jazyky

Charakteristika lokality – Jižní Súdán

- Stát v severovýchodní Africe, jež je tvořen osou Bílého Nilu
- Povrch je z velké části tvořen mokřiny a tropickými lesy
- Největším bohatstvím země je ropa, která se těží na severu země
- Nicméně vzhledem k vleklé občanské válce byl vývoj ekonomiky silně zpomalen. Z toho důvodu je infrastruktura a průmysl silně nevyvinut

Ropná naleziště

Počátek konfliktu

- Vznik konfliktu v roce 1955
- Kořeny konfliktu od koloniálního období, zejména po vzniku britského a egyptského kondominia
- **Britsko-Egyptské kondominium (1898)**– Severní i jižní Súdán spravován jednotlivě
- Důvodem konfliktu byla etnicko/náboženská rozdílnost jihu a severu
- Na severu převládá islámské náboženství a na jihu křesťanskou/animistické
→ nestabilita státu

První občanská válka (1955-1972)

- Vypukla před vyhlášením nezávislosti v roce 1955-1972
- Hlavním důvodem byly obavy dominance/nadřazenost severní (muslimské) části nad jižní částí (křesťanská/animistická)
- Jižní Súdán bojoval o autonomii a nezávislost
- Došlo k několika střetům → neorganizované povstání, rychle potlačeno,
- Konflikt však přešel do separatistického hnutí, které rychle ovládlo většinu venkovských regionů, zatímco vojáci většinou kontrolovali městské části

První občanská válka (1955-1972)

- V roce 1969 se do konfliktu zapojuje Izrael (dodává zbraně povstalcům)
- Vláda již není schopná zastavit povstalce, je nestabilní a vznikají názorové neshody → převrat a vystřídání vlády
- Válka byla ukončena podepsáním **mírové dohody v Addis Abebě (1972)**, kde mimo jiné byla přislíbena autonomie Jižnímu Súdánu
- Během tohoto konfliktu zemřelo více než 0,5 mil. lidí
- Více jak 100 tis. lidí uprchlo ze země

Druhá občanská válka

- Druhá občanská válka navazuje na první
- **Vypukla v roce 1983**
- K moci se dostal prezident Gaafar Nimeiri, který se pokusil aplikovat islámské právo (šaríja)
- Dalším důvodem bylo soupeření o ropná naleziště
- Jižní Súdán s tím nesouhlasí a vzniká povstání vedené svobodnou armádou súdánského lidu (SPLA), vůdcem John Garanga

Druhá občanská válka

- **1985**- země trpí nedostatkem základních potravin a pohonných hmot
- Z toho důvodu je svržena vláda Nimeriho k moci se dostává Abdul Rahman Suwar
- Boje se přesunuly na území nalezišť ropy a do zemědělských oblastí
- Dochází k mírovému jednání mezi SPLA a muslimskou vládou v Etiopii
=> **koka dámská deklarace** – ruší islámský zákoník a svolává další mírovou konferenci

Druhá občanská válka

- **1988** – obě strany se dohodly na mírovém plánu, který ruší vojenské pakty s Egyptem a Libyí, zrušení islámského práva a klid zbraním
- Příměří trvá do roku 1989 kdy boje znovu vypukly
- **1993 společná mírová iniciativa pro Súdán** (Keňa, Uganda, Eritrea, Etiopie)
- Tato iniciativa požadovala autonomii pro Jižní Súdán, upravovala rozdělení moci a nerostné bohatství => súdánská vláda iniciativu nepodpořila

Druhá občanská válka

- **1997** – se uskutečnilo mnoho schůzek mezi povstalci a vládou → částečný mír s některými povstalci a vládou
- **2005** byla podepsána **mírová dohoda v Nairobi**, která ukončuje dlouhý konflikt
- Dohoda zaručuje možnost návratu uprchlíkům a vypsání referenda o osamostatnění jihu po přechodném období šesti let.
- Vytvořena demilitarizovaná zóna **Abeyi**
- V dohodě byly také stanoveny podmínky těžby a obchodu s ropou

Vyhlášení nezávislosti

- Leden roku **2011** – referendum o nezávislosti
- **9.7.2011** – vyhlášení nezávislosti pro Jižní Súdán
- Nicméně zůstala řada nedořešených problémů → další občanská válka v Jižním Súdánu

Občanská válka v Jižním Súdánu 2013-2016

- Konflikt vypukl v roce **2013**
- Důvodem bylo setkání národně osvobozené rady v Džubě, opoziční vůdci začali bojkotovat společné zasedání
- Začalo se bojovat => **Dinkové vs Nuerové**
- Zejména se jednalo o razie na civilisty různých etnik
- V roce **2016** proběhla mírová dohoda, kdy Salva Kiirem byl opět jmenován viceprezidentem => **ukončení občanské války**

Jižní Súdán současnost

- Ekonomika je doplňována humanitární pomocí
- Příjmy jsou pouze z exportu ropy => příležitosti pro investice
- Po nekonečné řadě politických intrik je ustanovena přechodná vláda podle přijaté mírové dohody
- Situace ale není příliš stabilní z důvodu hladomoru a záplav v roce 2020

Súdán současnost

- Vojenská diktatura do 2019 pod vedením Umarem al-Bašírem
- Etnické čistky, porušování lidských práv, pronásledování neislámských menšin
- **Protesty v roce 2018** → Umar al-Bašír rezignuje
- **2020** zrušeno právo šaría => Súdán se stává **sekulárním státem** (není vázán na žádnou náboženskou ideologii)

Súdán současnost

- Dnes je země v ekonomické izolaci se značnými zásobami ropy
- Od roku 2021 se HDP stále zvyšuje
- Súdán je členem Africké unie a Společného trhu pro Východní a Jižní Afriku
- Udržuje politicko-hospodářský vztah s Čínou (investice do infrastruktury výměnou za nerostné bohatství)

Zdroje

- <https://www.kct-tabor.cz/gymta/OhniskaSvetovychKonfliktu/Sudan/index.htm>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%BEn%C3%AD_S%C3%BAd%C3%A1n#Ekonomika
- <https://cs.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAd%C3%A1n#Ekonomika>
- <https://www.studentsummit.cz/wp-content/uploads/2019/02/PSS-Sou%C4%8Dasn%C3%A1-situace-v-Ji%C5%BEn%C3%ADm-S%C3%BAd%C3%A1nu-UNSC.pdf>
- https://cs.wikipedia.org/wiki/Druh%C3%A1_s%C3%BAd%C3%A1nsk%C3%A1_ob%C4%8Dansk%C3%A1_v%C3%A1lka#:~:text=Druh%C3%A1%20s%C3%BAd%C3%A1nsk%C3%A1%20ob%C4%8Dansk%C3%A1%20v%C3%A1lka%20vypukla,v%C3%ADce%20ne%C5%BE%202%20miliony%20%C5%BEivot%C5%AF

Zdroje

- https://is.muni.cz/th/vrwmd/FSS.Bakalarska_prace.Ol.Horinek.pdf
- https://geography.upol.cz/soubory/studium/dp/2014-rg/2014_Kralova.pdf
- <https://www.pbs.org/frontlineworld/stories/sudan/facts.html>
- <https://www.aljazeera.com/news/2021/10/26/sudans-army-chief-defends-militarys-seizure-of-power>
- 59320761_sud_map_oil_2.gif (464×564) (bbcimg.co.uk)
- <https://www.businessinfo.cz/navody/jihosudanska-republika-souhrnna-teritorialni-informace/2/>